

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Β΄.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΙΒ΄.

Η ΚΟΙΝΗ ΑΓΑΠΗ.

Ἐάν οἱ ἄνθρωποι ἐγίνωσκον πόσον εἶναι εὐκόλον τὸ προκαλεῖν τὴν κοινὴν ἀγάπην, καὶ πόσον τοῦτο εἶναι γλυκὺ καὶ εὐφρόσυνον, δὲν θὰ ὑπῆρχε βεβαίως πρόσωπον, μὴ πειρώμενον νὰ καταστῆ ἄξιον αὐτῆς.

Τῇ ἀληθείᾳ, ὅσῳ κακὸς καὶ ἂν εἶναι ἄνθρωπός τις, ποθεῖ ν' ἀγαπᾶται. Καὶ ὁμοίως ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εἰλικρινῶς καὶ πράγματι ἀγαπώμενοι. Ὁ λόγος δὲ εἶναι διότι ὀλίγοι γινώσκουσι τὸν τρόπον τοῦ ἐλκύειν, ὡς προέφημεν, τὴν κοινὴν ἀγάπην.

Ποιοῦντες ὑπηρεσίας πρὸς τοὺς ἄλλους, ὑποχρεοῖτε αὐτούς. Διὰ τοῦ μέσου τούτου βεβαίως θ' ἀγαπηθῆτε. Ἄρα οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ ἔδει νὰ ἐφευκώσιν εὐκολώτερον τὴν γενικὴν ἀγάπην, ἅτε ἔχοντες πάντα τὰ μέσα τῆς ἐπιτυχίας εἰς χεῖράς των. Καὶ ὁμοίως διατί συμβαίνει τὸ ἐναντίον; Διατί, ἐκτὸς εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ εἰσὶ σκληρότεροι τῶν ἄλλων καὶ μᾶλλον ἀδιάφοροι; Ζῶσι τάχα γα-

λήνιοι ἢ εὐδαίμονες ἐν μέσῳ τοῦ πλούτου των ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὸν κόσμον, οὐδὲ νὰ ἔχωσιν ἀνάγκην τῆς τῶν ἄλλων βοήθειας; Ἄλλὰ τίς δύναται νὰ στηριχθῆ εἰς πλοῦτη, ἀφοῦ σήμερον εἶναι πτωχὸς ὁ χθὲς πλούσιος ἢ πλούσιος ὁ χθὲς πειναλέος; Τίς ἐγγυᾶται ὅτι δὲν θὰ ζητήσῃ αὐρίον ὁ πλούσιος τὴν βοήθειαν ἐκείνου ὃν χθὲς περιεφρόνει; Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ ποιητῆς:

Di farsi amar è d'uopo;

Anche il leon sovente

Ebbe ricorso a un topo (a)

Ἄλλως τε τὸ προσεγγεῖν ἐκδουλεύσεις τοῖς ἄλλοις, πολλάκις δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἀπλῶς τὸ δανεῖζειν ἐπὶ τόκῳ. Ὁ καρδινάλιος Ἀλβερόνης, ὠφείλε τὴν εὐτυχίαν του εἰς τινα ἐκδούλευσιν ἢ ἐποίησεν. Ὁ ποιητῆς Καμπιστρῶν περιηγεῖτο ἐν Ἰταλίᾳ. Διερχόμενος ἐκ τοῦ Δουκάτου τῆς Πάρμας, ἐληστεύθη ὑπὸ τινος συμμορίας, ἣτις ἀφῆρσεν αὐτῷ

(a) Ἀνάγκη νὰ ἐλκύσῃ τὴν τῶν ἄλλων ἀγάπην. Καὶ ὁ λέων ἐτι ἐζήτησε πολλάκις τὴν ἀρωγὴν τοῦ μυός.

ἕως καὶ τὰ ἐνδύματά του. Ἡμίγυμνος καὶ τρέμων ἔσπευσεν εἰς τὴν πλησιεστέρην κώμην, ἔνθα ὁ ρηθεὶς Ἀλβερρόνης διετέλει ἐφημέριος. Οὗτος ἐνέδυσσε τὸν γυμνὸν ξένον καὶ τῷ ἔδωκε χρήματα, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξίδιον του. Ὁ Καμπιστρὼν μετὰ τινα ἔτη, παρακολουθῶν τὸν Δούκα τῆς Βανδώμης ὡς γραμματεὺς εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν πολέμους, εὐρέθη εἰς τὰ πλησιόχωρα τῆς ἐνορίας τοῦ εὐεργέτου του. Ὁ Δούξ ἔλαβεν ἀνάγκην ἐγγωρίου ἀνθρώπου. Ὁ ποιητῆς, ὅστις ὡς τοιοῦτος εἶχε καρδίαν εὐγενῆ, ἐμνήσθη πάραυτα τοῦ εὐεργέτου του καὶ ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν Δούκα, ὡς περὶ ἀνθρώπου ἀξίου πάσης ἀγάπης. Ὁ Δούξ ἐπέμφε πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ ἐφημερίου, ὃν διώρισεν ἰδιαίτερον ἱερέα του. Ὁ Ἀλβερρόνης ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς Ἰσπανίαν, ἔνθα ἐφείλκυσε τὴν ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην τῆς πριγκιπέσσης Ὁροίνης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δουκὸς τῆς Βανδώμης, ἐστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δουκὸς τῆς Πάρμας ἐν Μαδρίτη, ἐγένετο δὲ ἐκεῖ καρδιναλίος, καὶ τέλος πρωθυπουργὸς τῆς Ἰσπανίας.

Εἶπομεν ὅτι, ὅπως ἐφελέκῃ τις τὴν ἀγάπην, πρέπει νὰ ποιῇ εὐεργεσίας καὶ ἐκδουλεύσεις τοῖς ἄλλοις. Καίτοι ὡς ἄλλοις νοοῦμεν πάντας τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, οὐχ ἤττον ὅμως πρέπει νὰ προτιμῶμεν ἰδίως τοὺς μικροὺς καὶ πτωχοὺς. Οὗτοι αἰσθάνονται πλεόπερον τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ καιροφυλακοῦσι νὰ εὕρωσι τρόπον καὶ περίστασιν ὅπως ἐκφράσωσι καὶ δηλώσωσιν αὐτὴν, ἐνῶ οἱ μεγάλοι ἀπεναντίας φαίνονται ὅτι κατὰ χάριν ἐδέχθησαν τὴν ἐκδουλεύσιν μας,

ἢν θεωροῦσιν ὡς δικαίως ἀνήκουσαν αὐτοῖς, δὸς δ' εἰπεῖν ὡς ὑποχρεωτικήν. Πολλάκις δὲν τὴν ἐνθυμοῦνται κἂν, διότι φρονοῦσιν ὅτι ταύτην ἐποίησαμεν ἀφορῶντες εἰς σκοποὺς δευτερεύοντας ἢ εἰς ἐλπίδας μελλούσας. Πόσον ὁμως εὐγνωμονεῖ ἡμῖν ὁ πτωχὸς, ὁ ταπεινὸς, ὁ ἄσημος! Πόσας εὐλογίας ἐκ ψυχῆς καὶ εὐχὰς ἐκ καρδίας δὲν ἀναπέμπει ὑπὲρ ἡμῶν διότι τῷ ἐδανείσαμεν 50 φράγκα! Πόσας εὐχαριστίας δὲν μᾶς ἀποτείνει διότι ἐλάβομεν ἐνόχλησιν τινα χάριν αὐτοῦ, διότι τῷ ἐδώκαμεν μίαν συμβουλήν, ἢ διότι ἀπεδείξαμεν ὅτι τὸν ἐκτιμῶμεν καὶ δὲν τὸν περιφρονοῦμεν!

Παρατηρήσατε τὴν γυναῖκα ἐκείνην. Διέρχεται ἐκ τοῦ οἴκου τῆς ὁ Σ... Αὕτη σπεύδει ὄλη χαρὰ καὶ ἔνδακρος, λαμβάνει τὴν ἄκραν τοῦ ἐπενδύτου του, τὴν ἀσπάζεται, καὶ ἐκφωνεῖ: «— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογήσῃ, κύριε! Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δώσῃ πᾶσαν εὐτυχίαν!». Καὶ διατὶ ταῦτα πάντα; Διότι ὁ σύζυγος τῆς γυναικὸς ἐκείνης ἔμενε πρὸ καιροῦ ἄεργος καὶ ἐστερεῖτο τοῦ ἐπιουσίου. Ὁ δὲ Σ... προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ὁ δυστυχὴς σήμερον δὲν πεινᾷ. Ἄλλως τε εἶναι μικρὸν πρᾶγμα τὸ νὰ βλέπωμεν περίξ ἡμῶν χαρὰν, ἀγαλλίαςιν καὶ εὐγνωμοσύνην; Οὗτος ἐστὶν ὁ ἥλιος ὁ ζωογονῶν τὴν ζωὴν μας διὰ τῶν ζωηφόρων ἀκτίνων του, καὶ οὐχὶ ἡ ἀδιαφορία, ἡ καταφρόνησις καὶ ὁ κόμπος! Εὐτυχὴς ὁ ὢν πλούσιος, καὶ δυνάμενος νὰ θάληται ὑπὸ τοιοῦτου ἡλίου.

Καὶ ὁμως τὴν ἀλήθειαν ταύτην ὀλίγοι, ὀλίγιστοι ἀναγνωρίζουσι... Τί ἐλλεινὸν ζῶον εἶναι ὁ ἄνθρωπος!

Η ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

(Συνέχεια, ἴδε προηγ. φυλλ.)

Ἡ κατοχὴ τῶν Ἰονίων νήσων ὑπῆρξε διὰ τὴν Ἑνετίαν μία ἐκ τῶν περιπετειῶν τῆς συστηματικῆς εἰσβολῆς εἰς τὴν νησιωτικὴν καὶ ἡπειρωτικὴν ἑλληνικὴν χώραν, ἀρξάμενης ταύτης ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς αυτοκρατορίας κατὰ τὸν 11'. αἰῶνα καὶ ἐξακολουθήσασθαι μέχρι τοῦ 12'. αἰῶνος κατὰ τῶν Τούρκων. Οἱ ἐν ταῖς χώραις ταύταις σπουδαῖοι ἀγῶνες ἀποτελοῦσιν οὐσιῶδες μέρος τῆς ἱστορίας τῆς Ἑνετίας, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν θέλομεν ὑπομνήσει ἐν ταῦθα τὰ εἰδικῶς εἰς τὴν Ἑπτάνησον ἀναγόμενα γεγονότα.

Ἡ στρατηγικὴ θέσις μεγάλης σημασίας, κατελήφθη πρώτη ἡ Κέρκυρα διήρκεσε δὲ ἡ κατοχὴ αὐτῆς ἀνευ διακοπῆς ἐπὶ 4 ὄλου αἰῶνας (1386—1797). Κατοχὴ τοιαύτη; ἀξίας, ἔδει ἐξάπαντος νὰ διεγείρῃ τὴν ἀπλυστίαν τῶν Σουλτάνων. Τοῦτου ἕνεκεν ὁ Σολιμάν εἰσέβαλεν εἰς τὴν νῆσον τῷ 1537, ἀφῆρπασε χιλιάδας πολλὰς τῶν κατοίκων, οὓς ἐποίησε δούλους, καὶ εἶτα ἐπεδιδόθη εἰς τὰ πλοῖα χωρὶς νὰ προσβάλλῃ τὸ φρούριον. Οἱ Ἑνετοὶ, καταπλαγέντες ὑπὸ τοῦ ἐπαπειλήσαντος αὐτοῦ κινδύνου, κατέγειναν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν ἀπόρητον τὴν νῆσον. Πρὸς τοῦτο δὲ μετεχειρίσθησαν ἀνευλαβῶς, ἵνα μεγεθύνωσι καὶ ἐνισχύσωσι τοὺς προμαχώνας, τὰ γεγλυμμένα καὶ ἐνεπίγραφα μάρμαρα τῆς ἀρχαίας πόλεως. Οἱ Κερκυραῖοι ὄθεν ἐπροστατεύθησαν κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς δουλείας διὰ τῶν ἐρειπίων τῶν ναῶν καὶ τᾶρων τῶν προπατόρων των. Ἡ ὑστάτη καὶ φοβερωτάτη τῶν ἀποπειρῶν ὅσας ἐποίησαντο οἱ Τούρκοι κατὰ τῆς νήσου ἐγένετο τῷ 1716, ὅτε μικροῦ δειν κατελαμβάνετο ἡ Κέρκυρα κατὰ τὴν ἐσχάτην ἔφοδον ἢ μετὰ μανίας διενήργησε πολυάριθμος στρατός, οὗ ὁ φανατισμὸς ἐξήπτετο εἰ

μᾶλλον ἐκ νωποτέρων θριάμβων. Τὴν σωτηρίαν τῆς ὀφείλει ἡ Κέρκυρα εἰς τὴν ἀπέλπιδα δραστηριότητα τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ Σχιλιμπουργκ, διοικητοῦ τῆς φρουρᾶς, καὶ ἐνός τῶν πρώτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης στρατηγῶν. Ἡ μεγάλη πάλη ἔληξε διὰ κατεσπευμένης φυγῆς τοῦ ἐχθροῦ, ἧτις συνέβη τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος, προστάτου τῆς νήσου. Ἐκ τούτου οἱ μὲν δειλοὶ ἐνεθαρρύνθησαν, ἡ δὲ δημοτικότητα τοῦ ἀγίου ἀνυψώθη πολὺ.

Πολυκριθμοτέρας περιπετείας παρουσιάζει ἡ ἱστορία τῆς Ἑνετικῆς δυναστείας ἐν ταῖς λοιπαῖς νήσοις, αἵτινες δὲν παρέιχον τὰ αὐτὰ μέσα ὑπερασπίσεως· μόνον δὲ μετὰ ἕνα αἰῶνα ἀπὸ τῆς εἰρηνικῆς κατοχῆς τῆς Κερκύρας ἐπέβαλον βία οἱ Ἑνετοὶ τὴν ἐαυτῶν ἐξουσίαν εἰς τὴν φεουδαρχικὴν ἀριστοκρατίαν τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κεφαλληνίας, ἧς τὴν τύχην συνεμερίσθη καὶ ἡ Ἰθάκη. Τὰ Κύθηρα, ἐνδιαίτημα ὄντως τερπνόν, ὅσῳ μυθολογικῶς μάγον, χρήσιμα ἄλλως καὶ ὡς γέφυρα μεταξὺ Πελοποννήσου, Κρήτης καὶ Ἑπτανήσου, πολλάκις κατελήφθησαν καὶ ἐπανελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν καὶ Τούρκων. Ἡ Δευκὰς κατελήφθη ὑπὸ τῶν τελευταίων περὶ τὰ τέλη τοῦ 16'. αἰῶνος, ἀλλ' ἀφῆρθη αὐτοῖς, ἀμέσως σχεδόν, διότι ἐπανεκτήσατο αὐτὴν μετὰ διέτιαν Φραγκίσκος ὁ Μοροζίνης. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἐν τῶν μικροτέρων κατορθωμάτων τοῦ Φιλοποίμενος τούτου τῆς Ἑνετίας, ὅστις θὰ ἦτο πλείονων ἐπαίνων ἀξίος, ἂν δὲν συγκαταριθμει ἐν ταῖς πολιτικαῖς ἐπιχειρήσεσίν του καὶ τὸν βομβαρδισμόν, ὅστις τόσῳ ἐβλάψε τὸν ἐν Ἀθήναις Παρθενῶνα.

Διὰ τῆς ἐν ἔτει 1699 συνομολογηθείσης ἐν Κάρλοβιτζ συνθήκης, ἡ Ἑνετία διετήρησε πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Μοροζίνη γενομένας κατακτήσεις· ἀλλὰ 14 ἔτη ὕστερον, ἀπέβαλε ταύτας μετ' ἐπονεϊδίστου ταχύτητος· καὶ αὐτὴ ἡ Ζάκυνθος καὶ ἡ Κεφαλληνία περιήλθον εἰς χεῖ-

ρας τῶν Τούρκων, οὓς ἡ τύχη ἐγκατέλιπε μόνον πρὸ τῶν προμαχόνων τῆς Κερκύρας. Ἡ λύσις τῆς περιφήμου ταύτης πολιορκίας ἐπήνεγκε μεταβολὴν ὄρων, δυνάμει τῶν ὁποίων οἱ Ἑνετοὶ ἀνεκτίσαντο τὰς ἄλλας Ἰονίους Νήσους, πλὴν τῶν Κυθήρων, καὶ 4 ὄχυράς θέσεις ἐν τῇ Στερεᾷ, ἧτοι τὴν Πρέβεζαν, τὴν Βόνιτσαν, τὴν Πάργαν καὶ τὸ Βουθρωτόν, αἵτινες τῇ ἐδόθησαν διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Πασσάροβιτς. Τότε ὅμως ἀπώλεσεν ἀνεπανορθώτως ἡ Βασιλεὺς τοῦ Ἀδρίου τὰς ἄλλας Ἑλληνικὰς κτήσεις. Ἐκτοτε ἤρξατο διὰ τε τὴν Ἑνετιάν καὶ τὴν δεσποτείαν αὐτῆς, πρᾶγμα ταχέως. Αἱ τοῦ ἸΗ'. αἰῶνος ἐκθέσεις γίμουσιν ἀκριβεῶν περὶ τῆς διοικήσεως αὐτῆς, τῆς συστηματικῆς ὠνίας καὶ καταπιεστικῆς. Ἐν Κερκύρᾳ, ὡς πρωτεύουσῃ, ἐτηροῦντο πάντοτε μετ' εὐλαθείας αἱ παραδόσεις τῶν ἐθιμοταξιῶν καὶ πανηγύρεων. Ἐν πάσει ὅθεν ἐπισήμῳ περιστάσει ἐτελοῦντο αἱ μεγαλοπρεπεῖς ἀκολουθίαι καὶ ἐπιδείξεις. Μάταιος ὄγκος! Ὑπὸ τὸν χρυσὸν καὶ τὴν μέταξαν ἐκρύπτετο ἡ δειλία. Τῶν πολυτίμων ἐκεῖνων ξιφῶν ἡ κοπίς ἦτο ἐσκωριασμένη. Ἀπίστευτα διηγῶνται περὶ τινῶν διοικητῶν, οἵτινες ἐτήρουν, ὡς λέγεται, εἰδὸς τι ἀναλογικῆς δικαιοσύνης καὶ ἐν αὐταῖς αὐτῶν ταῖς δωροληψίαις, κανονίζοντες τὴν συγκατάθεσιν τῶν κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τοῦ δώρου. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, ἡ Κέρκυρα ἐκέκτητο, καθάπερ ἡ μητρόπολις, τὸ ἑαυτῆς στόμα τοῦ λέοντος, ἐξαιρετὸν ἴδρυμα διὰ τὸν γραμματέα τοῦ Διοικητοῦ, ὅστις ἐπῶλει τοῖς καταγγελομένοις τὴν σιγὴν τοῦ ἀντιπληρωμῆς ἀναλόγου πρὸς τὸ καταγγελλόμενον ἐγκλημα. Δυστυχῶς δὲ τὸ σύστημα τῆς κατασκοπείας ἐπέζησε τῆς Ἑνετίας.

Ἐν ἧττονι μέτρῳ, ἀλλ' ἴσως μετὰ μείζονος ἀναίδειας, ἐξετελοῦντο αἱ αὐταὶ παρανομίαι κατὰ τὰς λοιπὰς νήσους. Ἐν Ζακύνθῳ δὲ, ἧτις ὑπερῆγε τῶν ἄλλων κατὰ τὴν γεωπονίαν,

οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐχρησίμευον ὡς μεσῆται μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν τοκογλύφων τῆς Ἑνετίας καὶ τῶν γεωργῶν, παρ' ὧν προσηφῆρον μυθώδη μεσιτικὰ δικαιώματα. Ἐκτὸς τούτου, τὰ ὕδατα τοῦ Ἰονίου πελάγους, ὡς καὶ τὰ τῆς Ἰστρίας καὶ Δαλματίας ἐλυμαίνετο ἡ πειρατεία, ἐνῶ ἡ ναυτικὴ ἀστυνομία ἐξετελείτο μετὰ νωχελείας, παραπλησίας τῇ συνενοχῇ.

Οἱ ἄρχοντες τῶν νήσων, μίαν καὶ μόνην εἶχον διασώσει ἐλευθερίαν, τὴν τοῦ ἀλληλοσφάζεσθαι. Πρὸ τῆς Ἑνετικῆς κατοχῆς ὑπῆρχον ἐν Κερκύρᾳ Κεφαλληνία καὶ Ζακύνθῳ συμβούλια εὐγενῶν, ἅπερ ἐν ἀνάγκῃ ἠδύναντο νὰ προσλαμβάνωσιν ὡς μέλη, ἀνθρώπους ζῶντας ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων ἀπὸ τριῶν γενεῶν καὶ μὴ ἐξασκήσαντας κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐπάγγελμά τι. Ἡ Ἑνετία ἐσφετερίσθη τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ δημιουργεῖν εὐγενεῖς ἐχρᾶτο δ' αὐτῷ ὅπως ἐξασθενοὶ τὴν αὐτόχθονα ἀριστοκρατίαν, πρὸς ἡν ἐξωμοίου ἄτομα καταγωγῆς Ἰταλικῆς, Σλαβικῆς ἢ Μελιταίας. Αὕτη δὲ ἡ παρασυναγωγὸς εὐγένεια ἐξέλεγε πεντηκονταμελὲς συμβούλιον, ὅπερ ὠνόμαζε τρεῖς ἐλεγκτὰς, ἐντεταλμένους νὰ διαβιβάζωσιν εἰς τὴν μητρόπολιν τὰς ἐγκλήσεις κατὰ τῶν παρεκτροπόμενων ἀρχῶν. Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ ὑπεβάλλοντο ἀνὰ πενταετίαν εἰς ἄμεσον ἐξέλεξιν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους αἱ ἐπισκέψεις τῶν ἐπιθεωρητῶν προσεπόριζον αὐτοῖς καὶ μόνοις ὠφέλειαν, ἅτε παλουμένης παρ' αὐτῶν τῆς σιωπῆς. Οἱ δὲ ἐλεγκταὶ δὲν ἐτόλμων ἀτιμωρητὴ νὰ εἴπωσι τὴν ἀλήθειαν. Πᾶσα ὅθεν ἡ ἐνέργεια αὐτῶν συνίστατο εἰς τὸ νὰ παρίστανται εἰς τὰς τελετὰς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν εὐγενῶν τοῦ τόπου, πάντοτε ὅμως μετὰ τὸν ἔσχατον τῶν Ἑνετῶν εὐγενῶν. Ἐνίοτε, ἐλλείποντος αὐτόχθονός τινος δικαστοῦ, ἐπρονόει περὶ ἀναπληρώσεως τῆς θέσεως τὸ συμβούλιον τῶν εὐγενῶν, πλὴν οἱ ἰθαγενεῖς οὗτοι

δικασταὶ δὲν εἶχον δικαιοδοσίαν εἰμὴ εἰς ὑποθέσεις, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερέβαινε τὰ δύο τσεκίνα. Καὶ οἱ ἐγγχώριοι στρατιωτικοὶ τὴν αὐτὴν περιεβάλλοντο σημασίαν, διότι ἔντε τῇ πόλει καὶ ταῖς ἐξοχαῖς ὑπηρετοῦν οὐδεμίαν λαμβάνοντες ἀμοιβήν. Ἡ πραγματικὴ στρατιωτικὴ δύναμις συνέκειτο ἐξ Ἑνετῶν καὶ Σλάβων, οἵτινες ἐν ταῖς παρατάξεσιν ἐκράτουν διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς τουφέκιον, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς κοντοτοῦφεκον.

Μὴ νομίζη τις ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ τόπου ἐκμηδένισις ἡμείβετο τοῦλάχιστον διὰ τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ εὐημερίας, καθότι πάντα τῆς χώρας τὰ προϊόντα, ἐμπορικὰ τε καὶ γεωργικὰ, ἀπέβαινον ἀνεπαρκῆ, ἔνεκα τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ μονοπωλείου, κυρίως δὲ μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Πασσάροβιτς, ἡ μητρόπολις κατεγίνετο νὰ παρακωλύη τὴν ἐν ταῖς νήτοις παραγωγὴν οὐτιωδεστέρων ἀντικειμένων, οἷον σιτηρῶν κλπ. Ὑπερχρέου δὲ ταύτας νὰ προμηθεύωνται αὐτὰ ἐπ' ἀδροτάτη τιμῇ παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας. Τὸ μόνον προϊόν, ὅπερ ὑπεστήριζε καὶ ὑπεβοήθει, ἦν τὸ ἔλαιον, οὗ εἶχεν ἀνάγκη ἡ Ἑνετία, ἀλλ' ὅπερ προηγοῦρα εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς. Τὸ ἔλαιον τοῦτο δὲν ἐπέτρεπε νὰ μετακομισθῇ ἢ εἰς μόνην τὴν Ἑνετιάν, ὑπεβάλλετο δὲ εἰς φόρον ἐξαγωγῆς καὶ εἰς ἕτερον φόρον εἰσαγωγῆς κατὰ τὴν ἄριξιν. Διὰ τοῦ ἀνωτέρω συνδυασμοῦ ἐτίθετο τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο εἰς τὴν διάκρισιν εὐαρίθμων ἐμπόρων, οἵτινες ἠδύναντο νὰ ἀγοράζωσιν αὐτὸ παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν, κερδίζοντες ἐκ τῆς μεταπωλήσεως ἄπειρα.

Οὐχ ἧττον παρημελημένη ἦν ἡ κοινωνικὴ τῶν γυναικῶν κατάστασις. Πρὸ τῶν Ἑνετῶν ἦσαν αὐταὶ ὑπόχρεοι νὰ μένωσιν ἀπολύτως κλεισμένοιαι. Ἡ ἀρχαία αὕτη αὐστηρότης προΐοντος τοῦ χρόνου ἐχαλαρώθη ἐν Κερκύρᾳ, ἐνθα ἡ ἐπήρεια τῶν Ἑνετικῶν ἠθῶν ὑπῆρχε φυσικῶς ἀποτελεσματικωτέρα, ἀλλὰ διετηρήθη ἀμείωτως πάντοτε ἐν ταῖς λοιπαῖς νήσοις. ὦ-

στε κατὰ τὸν ἸΗ'. αἰῶνα αἱ γυναῖκες τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς Ζακύνθου, αἵτινες ἐφαίνοντο ἐν ταῖς ἑορταῖς τῆς μητροπόλεως ἐπιμελῶς κεκαλυμμένοιαι, ὁμοιάζον πρὸς φυγάδας τοῦ γυναικωνίτου. Καὶ ἐν Κερκύρᾳ ἔτι ἀπηγορεύετο αὐταῖς ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἢ εἰς τὸ θέατρον φοίτησι· μετὰ ταῦτα ὅμως μετέβαινον εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ σταθῶσιν ἢ εἰς κιγκλιδωτὸν θεωρεῖον, ἄχρις οὔ, ἐπελθόντες οἱ Γάλλοι, μετέβαλον τὰς ἐπικρατούσας ἰδέας. (ἀκολουθεῖ.)

ΔΙ ΤΡΕΙΣ ΔΡΥΣ.

(Διήγημα.)

Α'.

Ὁ πατὴρ εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ τῆς μιᾶς θύρας, ἀκριβῶς ὅτε ὁ υἱὸς ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ διὰ τῆς ἄλλης.

— Ἐξέρχεσαι πάλιν; ἠρώτησεν ὁ πρῶτος. Μείνε, υἱέ μου, διότι πάντες ἐσμέν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ μετ' ὀλίγον θὰ παρακαθίσωμεν εἰς τὸν δεῖπνον.

Ἄλλ' ὁ ἕτερος δὲν ἀπέσυρε τὴν χεῖρά του ἀπὸ τοῦ μοχλοῦ τῆς θύρας.

— Δὲν θὰ δειπνήσω μεθ' ὑμῶν, ἀπάντησεν ἔπειτα ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ με περιμένετε.

Ταῦτα ὅμως ἔλεξεν ἀποτόμως. Ὁ γέρον πατὴρ του, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὸν αὐθάδη τρόπον τοῦ υἱοῦ, ἠρώτησεν αὐτόν:

— Καὶ ποῦ θὰ ὑπάγῃς;

— Εἰς τὸ φρούριον ὀφείλω ν' ἀναγγεῖλω τι τῷ βαρῶν. Ἦλθεν ἐνταῦθα εἰς τῶν κυνηγῶν του καὶ δὲν τὸν εὔρεν· οἱ λαθροθήραι εὐρίσκονται πάντες πρὸς τὸ ἀνωτέρω διαμέρισμα....

Εὐνόητον καθίστατο ὅτι ἐπειράτο διὰ τῆς προφάσεως ταύτης νὰ μετριάσῃ κάπως τὸ ἀπότομον τῶν προηγουμένων λόγων του καὶ νὰ δικαιολογηθῇ διὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

Ἐν τούτοις ὁ πατήρ ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν, ἥτις ἦτον ἤδη ἐτοίμη.

— Ἐλθέ, Φραγκίσκο— Παῦλε, λάβε τὴν θέσιν σου, εἶπε τῷ υἱῷ του. Μετὰ τοῦ βράνου δύνασαι νὰ ὁμιλήσῃς καὶ ἀκολούθως, διότι ἐκεῖνος κατακλίνεται λίαν ἀργὰ καὶ οὐχὶ ὡς αἱ ὄρνιθες ἢ ὡς ἡμεῖς οἱ χωρικοὶ. Ἄλλως τε δύνασαι καὶ αὐριον νὰ τὸν ἐνταμώσῃς. Ἐπειτα τί θέλεις σὺ ν' ἀναμιγνύσῃς εἰς τὰ ζητήματα τῶν κυνηγῶν; Ἐλθέ, κάθησε νὰ φάγωμεν.

Ὁ υἱὸς, ἀφελὼν τὸν πιλὸν του, ἐπανήλθε τονθορύζων :

— Ἀφοῦ τὸ θέλετε... μένω. Ἄγνοῶ ὅμως διατί ἡ ἐπιμονή σας αὕτη ἀπόψε· μὴ δὲν ἐφάγεται μόνον καὶ ἄνευ ἐμοῦ τοσαύτως;

Τότε ὁ πατήρ ὑπενεθύμισεν αὐτῷ ὅτι ἀρχαῖον ἔθιμον καθίστα κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ὑποχρεωτικὸν τὸ νὰ συντρώγῃσι τὰ μέλη ἐκάστης οἰκογενείας.

— Πρόσεχε, υἱέ μου, τῷ προσέθηκε· μὴ ἐγκαταλιμπάνῃς τὰς ἀρχαίας συνηθείας, ἐὰν θέλῃς νὰ καταστῇς ἡμέραν τινα ἄνθρωπος ὡς πρέπει.

Ὁ νεανίας ἐμειδίασε, τὸ δὲ μειδίσμα του, ὅπερ δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ γέροντος, ὑπῆρξε διὰ τὸν τελευταῖον ἐπίπληξις πικρά. Παρητήρησεν ἐπὶ μακρὸν ἀτενῶς τὸν υἱὸν του, καὶ στενάξας, εἶπε·

— Φραγκίσκο— Παῦλε! πρόσεξον εἰς τοὺς λόγους μου, σκέφθητι δὲ καλῶς αὐτούς. Δὲν φέρεται καλῶς. Οὕτω πως διάγων δὲν θὰ τελειώσῃς καλά, δὲν εἶναι δυνατόν οὕτω πως νὰ εὐδαιμονήσῃς.

— Πάντοτε τὰ αὐτά! ὑπέλαβεν ὁ υἱὸς διὰ τόνου κάπως γλυκυτέρου. Μὰ τὸν Θεὸν τὰ αἰῶνια παράπονά σας μὲ ταράττουσι. Δὲν ἐγκατέλιπον χάριν ὑμῶν τὰς σπουδὰς μου, συγκαταθείς νὰ συνεργάζωμαι μεθ' ὑμῶν εἰς τὸ κτήμα μας; Καὶ ὅμως... δὲν μὲ ἀφίνατε νῦν νὰ βεβήσω τουλάχιστον τὴν ὁδὸν μου. Μὴ ἂν γίνω πολίτης ὡς ἐγὼ σκέπτομαι, θὰ καταστῶ κατώτερος τῶν ἄλλων συμπολιτῶν μου;

— Εἶθε νὰ μὴ γίνῃς κατώτερος αὐτῶν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἔχω ἐνδείξεις τοιαύτας, οἷα νὰ μὲ καθουαχάζωσιν.

— Ἐννοεῖται! Σεῖς ὄλοι εἶσατε κατασκευασμένοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Καθ' ὑμᾶς, ὁ μειορρωμένος πολίτης, ὁ γινώσκων λατινικὰ ἢ ἑλληνικὰ, δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἄσωτος.

— Ὅχι· δὲν ἔχει οὕτω. Ἡ παιδεία δὲν εἶναι, οὔτε θεωρεῖται ἐλάττωμα. Δὲν παραπονῶμαι ἐπομένως διὰ τοῦτο, ἀλλὰ δι' ἄλλο τι. Νομίζω (καὶ δὲν εἶναι ζήτημα ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα) ὅτι σὺ αἰσχύνεσαι ἐνδομύχως διὰ τὸ ἐπάγγελμά σου.

— Παράδοξος ἰδέα! Ἐἴν ἡ γεωργικὴ μὲ δυσχερέσει, δὲν θὰ ἐριπτον μακρὰν τὰ βιβλία.

Ἄλλ' ὁ πατήρ, κινῶν τὴν κεφαλὴν, προσέθηκεν :

— Ὡ! μὴ τὸ λέγῃς αὐτὸ! Γινώσκεις καλῶς πῶς συνέβη τοῦτο. Ἀφοῦ ἀπέθανον οἱ ἀδελφοί σου καὶ ἡ μήτηρ σου, ἐπέστρεψες εἰς τὴν οἰκίαν καὶ μοι εἶπες : « Πάτερ, κάλλιον εἶναι νὰ μείνω μεθ' ὑμῶν καὶ νὰ γίνω χωρικός. » Ὅθ' ἐγένετο κἀκιστος κληρικός ἐξκολουθῶν τὰς σπουδὰς σου, διότι σοὶ ἔλλειπεν ἡ κλίσις πρὸς τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ μήτηρ σου ἀφιερῶσά σε εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐπόθει νὰ σοὶ διευκολύνῃ τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἄγουσαν, ἀλλὰ σὺ δὲν ἐπόθεις τοιαύτην ὁδόν. Ἐπομένως δὲν θὰ ἐγένετο ποτὲ ἱερεὺς. Τί θὰ ἐγένετο λοιπόν; ἱατρός; Διὰ τὴν ἐπιστήμην ταύτην ἐχρειάζετο νοὺς ἄλλος καὶ ὀξύτερος. Ὑπέλληλος; Ἡ ζωὴ τοῦ ὑπαλλήλου εἶναι στέρητις διαρκής· ἄλλως τε δὲν μοι ἤρρεσκε νὰ ἴδω τὸν υἱὸν χωρικοῦ, τὸν υἱὸν μου, μεταβαλλόμενον εἰς μᾶστιγα τῶν συμπολιτῶν του. Ὑπῆρχε τὸ κτήμα μου, ὅπερ ἠδύνατο νὰ σὲ διαθρέψῃ. Φυσικὸν εἶναι (εἶπον κατ' ἐμαυτὸν) ἵνα ὁ τελευταῖος τῶν υἱῶν μου γίνῃ γεωργός. Ἄλλως τε εἶχον ἀνάγκην ν' ἀναπαυθῶ ἱκανῶς εἰργάσθην καὶ ἐκοπίασα κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μου. Ὅφειλω νὰ προσθέτω ὅτι αἱ μελέ-

ται σου οὐδέποτε ὑπῆρξάν τι μέγα καὶ ἄξιον λόγου. Δὲν ἐφίστας πολλὴν προσοχὴν εἰς αὐτὰς, ἐπομένως δὲν θὰ ἐπατύγχανες. Βούβης δὲν ἐστερεῖτο, ἀλλὰ δὲν ἐπεδίδασε μετὰ ζήσεως εἰς τὴν σπουδὴν. Διὰ τοῦτο σοὶ εἶπον : « Φραγκίσκο— Παῦλε, μείνε μετ' ἐμοῦ. Ὡ! πόσον θὰ χαίρωμαι βλέπων σε χωρικὸν ὡς ἤμην ἐγώ!... » Ἀλλὰ νῦν βλέπω καθαρῶς ὅτι ἡ παρηγορία αὐτῇ ἐξέλειπεν!

Ἀφοῦ ἀνέπνευσεν ὀλίγον ὁ γέρον, ἐξήκολούθησε.

— Παρατήρησον, Φραγκίσκο— Παῦλε· οὐδέποτε σοὶ ἐλάλησα οὕτω. Τοῦτο δὲ δὲν δύναμαι νὰ πράττω καθ' ἐκάστην, καὶ τοὶ πολλὰκις τὸ ἐπεθύμησα, ὅπως ἀπαλλαγῶ τοῦ βάρους, ὅπερ πιεῖζει τὴν καρδίαν μου. Ἔσο εἰλικρινής· ἐρώτησον σὲ αὐτόν. Ὑπάρχει τι ἐν σοὶ, ὅπερ ἀντιφάσκει μὲ τὰς πράξεις σου καὶ τὴν βούλησίν σου. Εἶναι δὲ αὐτὸ ἡ ὑπερηφάνεια. Τὸ ἐμάντευσα! Ἀκολουθεῖς τυφλῶς τὴν ὁδόν σου, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀδύνατον νὰ μὴ ἀπωλέσῃς αὐτήν. Ἄλλαξον ὅθεν αὐτήν, ἐὰν θέλῃς νὰ σωθῇς· ὑπάρχει ἔτι καιρός.

Ὁ Φραγκίσκος— Παῦλος ἤκουσε τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ πατρὸς του ἂν οὐχὶ μετὰ βλάβος ἐνδιαφέροντος, τουλάχιστον μετὰ τινος προσοχῆς. Ἐφαίνετο δὲ ὅτι ἡ ἐπίπληξις τῆς ὑπερηφανείας του ἱκανοποιεῖ μᾶλλον αὐτόν. Διὰ τοῦτο ἠρώτησε μετὰ περιεργείας τὸν πατέρα του.

— Καὶ ποῖα ἔγνη ὑπερηφανείας διακρίνετε εἰς τὰς πράξεις μου; ἴσως τοῦτο λέγετε διότι, δὲν ἤθελα νὰ μείνω μίαν ἐσπέραν οἶκοι χάριν πεπαλαιωμένης συνηθείας;

— Ναί, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ γέρον χωρικός· εἶδες πῶς ἐπροδόθης ὁ μόνος σου; Τὸ ἐπαναλέγω ἠρνήθης τὴν ἀνατροφὴν σου. Τοῦτο εἶναι τεκμήριον ὑπερηφανείας. Καὶ ὅμως δὲν ἦσο πάντοτε τοιοῦτος. Ὅταν ἐμαθήτευες, οὐδὲν σὲ ἔτερπε τόσο, ὅσον ὁ βίος τοῦ χωρικοῦ. Τὸ Πάσχα, τὸ φθινόπωρον, ἢ ἄλλοτε, ὅταν εἶχες δια-

κοπὰς, ἐγκατέλειπες μετὰ χαρᾶς τὸν βίον τοῦ εὐγενοῦς, ὅπως ζήσῃς ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐκεῖνον τοῦ χωρικοῦ. Νῦν περιφρονεῖς αὐτόν!

— Σφάλλετε, πάτερ μου, ἀπήντησεν ὁ νέος, ὅστις ἤρξατο ἐνοχλούμενος ἐκ τοῦ διαλόγου τούτου. Ἐὰν ἐπαρτηρεῖτε τὰ πράγματα δι' οὐ πρίσματος τὰ παρατηρῶ κἀγὼ, δὲν θὰ εἶχετε ἀφορμὴν ν' ἀνησυχεῖτε.

Ὁ πατήρ ἠτένισεν αὐτὸς τὸν υἱὸν του μετὰ φιλοστοργίας καὶ ἐλπίδος. Εἰς τὰ χεῖλη του διεκρίνετο ἡ ἀμφιβολία.

— Πιθανόν, τῷ εἶπεν, οἱ σκοποὶ σου νὰ ᾧσιν εὐθεῖς ὡς εἶναι καὶ οἱ ἐμοί. Ἄλλ' ἀφοῦ ἤρχισα ν' ἀμφιβάλλω ἂν ἐπραξα καλῶς, νὰ σοὶ ἐπιτρέψω νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ φρούριον τοῦ κόμητος, ἀνησυχία τις μὲ κατέχει.

Ὁ ἄλλος ἠγέρθη εἴφνης, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀντεῖπῃ, ὅτε ἐκομίσθη ὁ δειπνος καὶ πάντες παρεκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἀφοῦ ἀπηγγέλθη τὸ « Πάτερ ἡμῶν », κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν χωρικῶν, πάντες ἤρξαντο τρώγοντες. Μετὰ τὸ δεῖπνον ἠγέρθησαν καὶ προσυχηθήσαν αὐτοῖς. Εἶπε τότε ὁ πατήρ τῷ υἱῷ του :

— Νῦν δύνασαι νὰ ἐξέλθῃς, ἂν ἐπιθυμῇς. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς πολλὰκις ἐξῆλθες.

Ὁ νεανίας οὐδὲν εἶπεν. Ἐπλησίασε μόνον εἰς τὸ παράθυρον. Διήρχετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκ τῆς οἰκίας ἅμαξά τις, οὗτος δὲ παρετήρησε ποῦ κατηυθύνετο. Τὴν εἶδε πλησιάζουσαν πρὸς τὸ φρούριον, ὅπερ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκαλεῖτο καὶ *Μορῆ*, διότι ἄλλοτε ὑπῆρξε τοιαύτη τῶν Βενεδικτινῶν.

Μόλις ἡ προσευχομένη οἰκογένεια εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἀμῆν, ὅτε ἠκούσθησαν κραυγαὶ πρὸ τοῦ οἴκου τοῦ φίλου μας χωρικοῦ Φόργκ. Ἦτο ὁμὰς ἀγιοπαιδῶν διαφόρων ἡλικιῶν, οἵτινες ἔφεραν ξύλα ὅπως ἀνάψωσι τὰς πυρὰς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου· ἐφαλλον δὲ ποιήματι, τὸν αἰ Γιάρνη κοινῶς λεγόμενον, ὅπερ κατ' οὐσίαν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἐνστιχος παράκλησις ἀπευθυνομένη τοῖς

γείτοσιν, όπως χορηγήθη αὐτοῖς καύσιμος ὕλη, ἵνα μεγαλοπρεπέστερον πανηγυρίσωσι τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου.

Ὁ γέρον χωρικός, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος, κατῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν καὶ προσέφερον τοῖς αἰτούσιν ὅ, τι ἐζήτουν.

— Περὶ ἔργων μοὶ φαίνεται νὰ εὑρίσκειται τις ἐν μέσῳ τῶν παίδων τούτων! εἶπε σκεπτικῶς ὁ νέος Φόργκ.

— Ὅμιλεις σπουδαίως; ἀπήντησεν ὁ πατήρ. Δὲν ἐνθυμείσαι λοιπὸν τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἤναπτες καὶ εὐ τὴν πυρὰν καὶ ἐπήδας ἄνωθεν αὐτῆς;

— Εἶθε νὰ ἐπανήρχοντο οἱ καιροὶ ἐκεῖνοι!

Ὁ γέρον λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ υἱοῦ του, ἐθλιψέν αὐτὴν, λέγων:

— Πιστεύω ὅτι εἶσαι οἷος ἦσο. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ διαφυλάττω, Φραγκίσκο—Παῦλε. Ἐγὼ ἀπέρχομαι ἵνα κατακλιθῶ.

Καὶ ὁ μὲν ἀνῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ δὲ ἀπῆλθε πρὸς τὸ φρούριον.

Τὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα τῆς μονῆς, μεταβλήθεισιν; νῦν εἰς φρούριον, καθὰ προσέφημεν, ἐξετείνοντο ἄνωθεν τοῦ χωρίου· τὰ μάρμαρα δὲ, αἱ ἐπιχρυσώσεις τῆς ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἄλλα καθαρισμάτα τῆ δε κάκεισε ἐσπαρμένα, καὶ τοι ὑπὸ τοῦ χρόνου φθαρῆντα καὶ περιφρονούμενα ὑπὸ τοῦ νέου ἰδιοκτῆτου, παρεῖχον ἰδέαν τινὰ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς, ἣν ἄλλοτε ἐπέκτειτο ἡ μονή. Διερχόμενος ὁ Φραγκίσκος Παῦλος ἐνώπιον τῶν κενῶν ἐκείνων ὑδραγωγίων, τῶν Τριτώνων καὶ Ἀγγέλων, τῶν Νυμφῶν καὶ Παρθένων, ἀνεμνήσκето τῶν λόγων τοῦ πατρὸς του, εἰπόντος ὅτι ἀφ' ἧς ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν ὁ τελευταῖος καλόγηρος, οὐδεὶς ἐκ τῶν εἰς τὸ φρούριον εἰσελθόντων ὑπῆρξεν εὐτυχῆς.

Ὁ νεανίας εὔρε τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τὴν οἰκογενεῖάν του μετὰ τινος ξένου ἐν τῷ ἐξώστῳ. Ἐξώστην δ' ἐκάλουν οἱ κάτοικοι τοῦ φρουρίου εἰδὸς τι κήπου ὑψηλοῦ, ἀφ' ὅπου ἡ θεὰ ἐφαίνετο μαγευτικῆ. Ὑπὸ τινος ἀκακίαν ἐκομίσθη τράπεζα διὰ τὸ τεῖον. Ὅταν ὁ νεαρὸς Φόργκ ἐ-

πλησίασεν, αἱ γυναῖκες, αἰτινες ἀπετέλουσαν μέρος τῆς συντροφίας, ἦτοι ἡ βαρονέσσα καὶ ἡ κόρη τῆς, κατεγίνοντο ποιούσαι φιλοφρονήσεις τῷ ξένῳ. Ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος, χωρὶς νὰ παρενοχλήσῃ τινὰ, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐκάπνιζε διὰ μακρᾶς καπνοσύριγγος, ἀνέφερον αὐτῷ πᾶν εἴτι ὁ κυνηγὸς τῷ ἐκοινοποίησεν. Ὁ βαρῶνος ἀπήντησεν:

— Εἶτε κυνηγὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἶτε χωρικός, τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ μείνῃ οὕτω, χωρὶς νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ἔνοχοι.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ ξένος ἐστράφη πρὸς τὸν εἰπόντα τὰς ἀνωτέρω λέξεις, αἰτινες εἴλικυσαν καὶ τὴν προσοχὴν τῶν δύο γυναικῶν.

— Τί συνέβη, κύριε Ρόδεν; ἠρώτησεν ὁ ξένος, δὲν πιστεύω νὰ ἔχετε δυσάρεστους εἰδήσεις.

— Πρόκειται περὶ λαθροθηρῶν, ἀνθρώπων λίαν δυσάρεστων πάντοτε ἐνταῦθα, ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἀπήντησεν ὁ βαρῶνος.

Καὶ αὐθροεὶ ἤρξατο συζητήσας ἀφορῶσα εἰς τὰς μεταξὺ χωρικῶν καὶ γαιοκατόχων σχέσεις.

— Συγγνώμη, παρετήρησεν ὁ ξένος, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εὑρίσκω τι τὸ δικαιολογοῦν τοιαῦτα πρᾶγματα. Δὲν δύναμαι νὰ νοήσω τί ζητεῖ ἐν τῇ ἐπικρατούσῃ τῶν πραγμάτων τάξει τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν χωρικῶν ἔνοπλον καὶ ἀπειλητικόν.

— Καὶ ὅμως, εἶπε γελῶν ὁ βαρῶνος, τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω· οἱ χωρικοὶ εἰσὶ νοήμονες καὶ διὰ τῆς λογικῆς δύναταί τις νὰ τοὺς πείσῃ.

— Διὰ τῆς πειθοῦς ἐγὼ φρονῶ ὅτι καταστρέφομεν τοὺς ἐλεεινοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους. Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει μεγαλητέρα ἀνοησία ἢ τὸ συζητεῖν μετὰ τοῦ συρφετοῦ, τοῦ οὐ·ω καλουμένου λαοῦ. Δὲν πρέπει νὰ παραδεχώμεθα ὅτι ὁ λογικὸν εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῦοι τοιοῦτον δικαίωμα δὲν ἐπέτρεψεν ἡ ταπεινὴ γέννησις.

Τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον ὑπεδέχθη ἡ χερὸς καγχασμὸς βληθείς ὑπὸ τοῦ Φραγκίσκου—Παύλου.

— Τίς ἐγάλασε τότε βλακωδῶς; ἠρώτησεν ὁ ξένος.

— Ἄνθρωπός τις, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος, δστις ἀγνοεῖ τί κάλλιον νὰ πράξῃ, ἀφοῦ τῷ ἀρνεῖσθε τὸ λογικόν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, προῦχώρησεν εὐθαρσῶς δύο βήματα.

Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ βαρόνου, δὲν εἶχαν ἐτι συνέλθει ἐκ τῆς ἐκπλήξεως ἣν ἠθάνθησαν ἐπὶ τῷ συμβῆντι τούτῳ. Ὁ νεαρὸς Φόργκ ἔστατο ἐκεῖ ἀκίνητος μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας πρὸ τοῦ προσβληθέντος παρ' αὐτοῦ ξένου, δστις ἠγνόει τίς ἦτο ὁ ρωμαλέος ἐκεῖνος νεανίας ὁ περιβαλλόμενος χονδροειδῆ ἐνδύματα, καὶ τολμῶν νὰ σκόψῃ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ χωρικοῦ ἦτο δηλωτικῆ χαρᾶς. Ἐφαίνετο ὡς φυσιογνωμία νικητοῦ, ἢ ἀνθρώπου διαφυγόντος μέγιστον κίνδυνον.

Ὁ Ρόδεν ἐπειράθη νὰ δώσῃ ἄλλην τροπὴν εἰς τὸ ἐπεισόδιον.

— Συγγνώμη, κύριε Κόμη, ἂν ἐλησμόνησα νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν νέον αὐτόν. Εἶναι ὁ κ. Παῦλος Φόργκ, γεωργός.

— Ἄνθρωπος τοῦ βουνοῦ! ὀρεσίθιος! προσέθηκεν ἀστεϊευμένη ἡ βαρονέσσα.

— Ἡ ἐνασσαρκωμένη ἀπόδειξις τῶν λόγων μου, ἐπρόσθεσεν ὁ ξένος, ἀφείς ἐλευθέραν ἐξῆδον εἰς τὴν ὀργὴν του.

Εἰς τὰς λέξεις ταῦτα· ὁ Φόργκ ἐγένετο κάτωχος ἐξ ὀργῆς. Ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην τὸ βλέμμα γυναικὸς ριφθὲν ἐπ' αὐτοῦ λάτρεα καὶ χωρὶς νὰ τὸ νοήσῃ τις τῶν παρισταμένων, ἔσχεσε νὰ τὸν κάμῃ νὰ σιγήσῃ. Ὁ βαρῶνος εἰς ἀμοιβὴν τῆς σιγῆς του, ἐθλιψέν αὐτῷ τὴν χεῖρα. Ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος ἐγκατέλιπε τὴν συντροφίαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐτέραν ἐσχατιὰν ταῦ κήπου.

Ἐκ τινος παρακειμένης φράσεως ἐξῆλθε μετ' ὀλίγον νεανίας, ἧς εἶπε χαμηλοφώνως τῷ Φόργκ:

— Παῦλε! πρὸς Θεοῦ! τί ἐπραξες;

— Περιεγάλασα γελοιοδέστατον ἄνθρωπον, ἀπήντησεν ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος. Μὴ ἐλυπήθης, Ἐμμα, διὰ τοῦτο;

— Ἐννοεῖται ὅτι ἐλοῦσα ἄκουσα ἐλυπήθην. Δύνασαι νῦν νὰ ἐπανορθώσῃς τὸ ἀδικιολόγητον τοῦτο διάβημά σου;

— Ἀλλά, δεσποινίς... στῆθι...

Ἡ νεανίας ὅμως ἐφυγε πρὸς τὴν οἰκίαν ἐν τάχει.

Ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Φραγκίσκου—Παύλου εἰσέδυσεν ἡ ἰδέα ὅτι παρεξέτραπη μεγάλως. Ἡ ἐξαιρετικὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ βαρόνου θέσις του δὲν ἄφινεν αὐτὸν νὰ παρατηρήσῃ κατὰ πόσον τῷ ἐπέτρεπετο νὰ ἐκδηλοῖ τὴν ἀτομικότητά του. Διὰ τοῦτο τέως ἠγνόει ὅτι δὲν προσνήχθη καλῶς. Ὁ βαρῶνος συνητήθη κατὰ πρώτην φοράν μετὰ τοῦ Φραγκίσκου, ὁπότεν οὗτος, ἐπιστρέφων ἐκ τῶν περὶ τὴν φυσικὴν σπουδῶν του, ἐπειράτο νὰ παρεμποδίσῃ τὸν ἐφημέριον τοῦ χωρίου νὰ σημάνη τοὺς κώδωνας τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἐνσκηπὴν φιδερᾶς καταγίδος. Ἄν δὲν παρενέβαινε ὁ βαρῶνος, ὁ Φόργκ καὶ ὁ ἐφημέριος θὰ ἐγρονθοκοποῦντο. Ἀλλ' ὁ Φραγκίσκος—Παῦλος καὶ ὁ εὐγενὴς βαρῶνος δὲν ἐσχετίσθησαν ἕκτατε. Τοῦτο συνέβη βαρμηθῶν καὶ κατ' ὀλίγον. Ὁ γέρον Φόργκ δὲν ἐπέτρεπε τῷ υἱῷ του νὰ πλησιάζῃ τὸν βαρόνον. Παρεδέχετο μὲν ὅτι οὗτος ἦτο ἀξιοσέβαστος ἀνὴρ, ἀλλ' ἦτο προκατειλημμένος κατὰ παντὸς προσώπου μὴ ἀνήκοντος εἰς τὴν τάξιν του. Εἰς ταῦτα προσετίθετο καὶ λόγος τις ἐσχυρότερος· ἡ ἰδέα ὅτι δὲν ἠδύνατό τις νὰ εὕρῃ τὴν εὐτυχίαν παρὰ τοῖς βεβήλοις κατόχοις τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ. Μόνον ὅταν ὁ υἱὸς του ἀπεφάσιζε νὰ διαδεχθῇ αὐτόν ἐν τῷ ἐπαγγέλματι, καὶ ὅταν ἡ ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ συμβίωσις κατέστησε τὰς σχέσεις των στενωτέρας, παρεδέχθη ἵνα ὁ υἱὸς του πλησιάζῃ τὸν κύριον τοῦ φρουρίου, καὶ ἀφοῦ ἐπανειλημμένως ἐδήλωσεν ὁ νεανίας ὅτι ποθεῖ τοῦτο.

(ἰκολοῦνται.)

ΔΥΟ ΑΡΑΒΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Α'.

Ὁ ἐμίρης τῆς φυλῆς Μπένη-Τάυ εἶχεν ὠραιότατην θυγατέρα, καλουμένην Γκάμαρ, ἥτοι Σελήνην. Ὁ Φεράμπ υἱὸς τοῦ ἀρχηγοῦ γειτονικῆς φυλῆς, ἠράσθη αὐτῆς, ἔσχε δὲ τὸ εὐτύχημα ν' ἀνταγαπηθῆ θερμῶς. Ὁ τῆς νεάνιδος πατήρ, νοήσας τὰ συμβαίνοντα, διέταξεν αὐτὴν νὰ παύσῃ διατρεφούσα εἰς σχέσεις ἐρωτικὰς πρὸς τὸν νέον, ἢ συγχρόνως δὲν ἐδέχθη αὐτὸν πλέον εἰς τὴν οἰκίαν του, οὐδὲ ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τὰς περὶ γάμου γενομένας αὐτῷ προτάσεις, προσθεὶς ὅτι ἡ Γκάμαρ προωρίσθη διὰ τὸν ἐξάδελφόν της Τάμερ.

Παρὰ τοῖς Βεδουίνοις ὑπάρχει ἔθος, ὑπενομιζόν τὸ ὑπὸ τῆς παλαιᾶς διαθήκης ἀναφερόμενον, καθ' ὃ ὁ πλησιέστερος συγγενὴς προτιμᾶται, προκειμένου περὶ γάμου. Ἄλλ' ἡ Γκάμαρ, μηδαμῶς λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, μηδὲ φοβουμένη τὰς ἀπειλάς τοῦ πατρὸς της, ἐπέμενεν ἀπορρίπτουσα τὸν ἐξάδελφόν της καὶ ἀγαπῶσα πλειότερον τὸν Φεράμπ, μεθ' οὗ διετέλει εἰς συνεννόησιν, μ' ὅλα τὰ παρεμβληθέντα αὐτῇ προσκόμματα. Οὗτος δὲ, βλέπων ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων της, ἀπεφάσισε ν' ἀρπάσῃ αὐτὴν. Διὸ τῇ ἀνεκοίνωσε τὸν σκοπὸν του μέσον γραιίας τινὸς δωροδοκηθείσης. Ἡ Γκάμαρ συγκατετέθη. Ὁ δὲ Φεράμπ, εἰσχωρήσας εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Μπένη-Τάυ μετημφισμένοσ εἰς ἐπαίτην, ἔλαβε μετ' αὐτῆς συνέντευξιν, καθ' ἣν συνεφωνήθη ἡ ὥρα τῆς φυγῆς.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἡ νεανὶς ἐξῆλθε λάθρα τῆς πατρικῆς σκηνῆς, συνήντησε τὸν περιμένοντα αὐτὴν ἐραστὴν ἔξω τῶν σκηνῶν, ἵππευσε μετ' αὐτοῦ ζωηρὸν ἵππον, καὶ ἐγένοντο ἀμφοτέρω ἀφανεῖς.

Ἄλλ' ἡ ταχεῖα φυγὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκρύψῃ τὴν πράξιν της ἀπὸ τὸ ἀγρυπνὸν ὄμμα τοῦ ζηλοτύπου Τάμερ. Οὗτος, ἀγαπῶν περιπαθῶς τὴν ἐξαδέλφην του, καὶ ἐννοῶν νὰ ἐξασκήσῃ τὰ δικαιώματά του, ἠγρύπνει πρὸ πολλοῦ καὶ παρετῆρει ἀπαρατήρητος τὰ διαβήματα τοῦ ἀντεραστοῦ του. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐκαιροφυλάκτει ἐν τῇ πεδιάδι, συλλαβῶν ὑπονοίας, καὶ παρετῆρησε τὴν φυγὴν τῶν δύο ἐραστῶν, οὓς καὶ παρηκολούθησεν.

Ὁ ἵππος τοῦ Φεράμπ, ταχὺς ὡς ὁ ἄνεμος, ἐδιπλασίασε τὴν ταχύτητά του, διερεθιζόμενος ὑπὸ τοῦ κυρίου του, ἀλλὰ, πιεζόμενος ὑπὸ τὸ βάρος τῶν δύο ἀναβατῶν του, ἀπηύδησε πλέον καὶ δὲν ὑπήκουεν εἰς τὸν πτερνιστήρα. Ἔπεσε!

Ὁ Φεράμπ, βλέπων τὸν Τάμερ πλησιάζοντα, ἀποθέτει χαμαὶ τὴν ἐρωμένην καὶ ἐτοιμάζεται νὰ προασπίσῃ αὐτὴν. Φοβερὰ πάλη συνήφθη. Ὁ Τάμερ, νικήσας, φονεῖ τὸν Φεράμπ ἢ λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἐξαδέλφην του. Καταβληθεὶς ὅμως ἕκ τε τοῦ καμάτου καὶ τῆς πρὸς τὸν ἀντεραστὴν πάλης, ἀπεκοιμήθη ἐπὶ τινὰ στιγμὴν παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῆς. Τί πράττει τότε ἡ Γκάμαρ; δρᾷττεται τοῦ ξίφους τοῦ ἐξαδέλφου της, αἰμοσταγοῦς ἔτι ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἐραστοῦ της, καὶ ἀποκόπτει δι' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τοῦ Τάμερ. Εἶτα αὐτοκτονεῖ διὰ τοῦ ἰδίου ξίφους. Τὴν ἐπιούσαν οἱ διαβάται ἀπήντησαν τρία πτώματα.

Β'.

Ὁ Γιαβάλ, Βεδουῖνος τῆς φυλῆς Βούλδ. Ἄλῃ εἶχε φορβάδα περιώνυμον. Ὁ Ἀσσάμπ πασσᾶς, βεζύρης τότε τῆς Δαμασκού, τῷ ἐποίησε ποικίλας προτάσεις καὶ προσφορὰς, ὅπως ἀποκτήσῃ αὐτὴν, ἀλλὰ ματαίως· διότι ὁ Βεδουῖνος ἀγαπᾷ τὸν ἵππον του ὅσον καὶ τὴν σύζυγόν του. Προσέδραμε τότε ὁ πασσᾶς εἰς ἀπειλὰς, ἀλλὰ καὶ αὐθὶς ἄνευ ἀποτελέσματος. Τότε ἕτερος Βεδουῖνος, Γιαφάρ καλούμενος, προσελθὼν ἐνώπιον τοῦ πασσᾶ, ἠρώτησεν αὐτὸν τί τῷ ἐδίδεν, ἂν τῷ ἀπεκόμιζε τὴν φορβάδα τοῦ Γιαβάλ.

— Θὰ ἐγέμιζον χρυσίον τὸν σάκκον σου ἐν ᾧ θέτεις τὴν κριθὴν, ἀπήντησεν ὁ πασσᾶς, νομίζων ὅτι τοῦτο δὲν θὰ κατάρθου ὁ Βεδουῖνος.

Τὸ γεγονὸς διεδόθη τὴν ἐπιούσαν ἀπανταχοῦ. Ὁ δὲ Γιαβάλ τὴν νύκτα προσέδενε τὴν φορβάδα του ἐκ τοῦ ποδὸς διὰ σιδηρᾶς ἀλύσσου εἰς κρίκον αἰδηροῦν, προσηρμοσμένον ἐπὶ τῆς κλίνης του.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ Γιαφάρ εἰσέρχεται λάθρα εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Γιαβάλ καὶ τοποθετεῖται μεταξὺ τῶν δύο συζύγων. Εἶτα ὠθεῖ ἐλαφρῶς ὅτε μὲν τοῦτον, ὅτε δ' ἐκείνην. Ὁ σύζυγος ὑπέθετεν ὅτι ὠθεῖτο ὑπὸ τῆς συζύγου του, αὐτὴ δ' ὑπὲρ ἐκείνου, καὶ οὕτως ἕκαστος ἀπεσύρετο μικρὸν, κάμνων θέσιν εἰς τὸν ὁμόκλινόν του. Τότε ὁ Γιαφάρ, λαμβάνει τὴν φορβάδα καὶ ὠθῶν τὸν Γιαβάλ, τῷ λέγει:

— Εἶμαι ὁ Γιαφάρ, ὅστις σοὶ ἀφαιρῶ τὴν φορβάδα σου καὶ σ' εἰδοποιῶ ἐγκαίρως.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἀπέδρα. Ὁ Γιαβάλ ἔρμα ἔξω τῆς σκηνῆς, καλεῖ ἄλλους ἵπ-

πεῖς φίλους του, ἵππευει τὸν ἵππον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἐπὶ τέσσαρας ὄλας ὥρας καταδιώκει τὸν Γιαφάρ. Ὁ ἵππος τοῦ ἀδελφοῦ του ἦτο κατώτερος τοῦ ἰδικοῦ του. Κεντῶμενος ὅμως ὑπὸ τοῦ Γιαβάλ ὑπερέβη πάντας καὶ σχεδὸν εἶχε καταφθάσει τὸν Γιαφάρ, ὅταν ὁ ἀδελφός του τῷ κραυγάζει:

— Πίεσον τὸ δεξιὸν ὠτίον του!

Σημειωτέον ὅτι ἕκαστος Βεδουῖνος ἐκγυμνάζει τὸν ἵππον του εἰς σύνθημά τι. Τοῦ συνθήματος διδομένου, ὁ ἵππος τρέχει μετὰ πάσης του τῆς ταχύτητος. Τὸ σύνθημα τοῦτο δὲν ἀνακινεῖ ὁ Βεδουῖνος οὐδ' εἰς τὸν υἱόν του. Ποιεῖται δὲ χρῆσιν αὐτοῦ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ. Τὸ σύνθημα τοῦ ἵππου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γιαβάλ ἦτον ἡ πίεσις τοῦ δεξιοῦ ὠτός.

Τῷ ὄντι, ὁ ἵππος ἔδραμεν ὡς ἀστραπή. Κατέφθασε δὲ τὸν ἄρπαγα τῆς φορβάδος του. Ἀλλὰ τί νομίζετε ὅτι ἔπραξεν ὁ Γιαβάλ; ἔλαβε τὴν φορβάδα του καὶ ἐφόνευσεν ἴσως τὸν ἄρπαγα; οὐχί!

— Προτιμῶ νὰ χάσω τὴν φορβάδα μου, εἶπεν αὐτός, παρὰ νὰ ἴδω ἄλλοιουμένην τὴν φῆμην της. Δὲν ἀνέχομαι νὰ λεχθῇ ὅτι ἄλλος ἵππος ἐφάνη ταχύτερος τοῦ ἐμοῦ. Φεύγω λοιπὸν καὶ θὰ εἶπω ὅτι δὲν τὸν κατέφθασα. Οὕτω θ' ἀπωλέσω τὴν φορβάδα μου, ἀλλ' οὐχί καὶ τὴν φῆμην της.

Σημειωτέον ὅτι οἱ λοιποὶ ἔφιπποι εἶχον μείνει τόσῳ ὀπίσω, ὥστε δὲν ἐβλεπον οὔτε τὸν ἄρπαγα τῆς φορβάδος, οὔτε τὸν διώκτην τοῦ Γιαβάλ.

Ἐστρεψε τότε ὁ Γιαβάλ αἶκαδε, ὁ δὲ Γιαφάρ, κομίσας τὸ ζῶον τῷ πασσᾶ, ἔλαβε τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν.

Ο ΑΜΠΟΥ — ΜΠΕΚΡ.

Ὁ Μωάμεθ, ἀποθνήσκων, δὲν ἐγκατέλιπεν ἄρρεν τέκνον, οὐδ' ὑπέδειξε τὸν μέλλοντα νὰ διαδεχθῆ αὐτόν. Μόνον ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ ἀσθενείᾳ, ἐπιφόρτισε τὸν Ἀμποῦ-Μπέκρ ν' ἀναπληρώσῃ αὐτὸν ὡς τοποτηρητῆς ἢ Καλίφης εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετάς. Ἀμποῦ Μπέκρ ἀραβιστὶ σημαίνει πατὴρ τῆς κρηθένου, καὶ τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ πενθεροῦ τοῦ Μωάμεθ ἦτο Ἀβδαλλάχ Ἀτίκ. Θυκνόντος τοῦ προφήτου, ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ παρουσιάσθη ὡς διάδοχος αὐτοῦ καὶ ἔσχε ἀντίζηλον τὸν γαμβρὸν τοῦ Μωάμεθ Ἀλῆν. Ὁ Ὁμάρ, εἰς τῶν ἐνδοξατέρων μουσουλμάνων στρατηγῶν, ὑπεστήριξε τὸν Ἀμποῦ-Μπέκρ καὶ συνέτεινε σπουδαίως ὡς οὗτος ἀναλάβῃ τὴν διπλὴν ἐξουσίαν, ἣν ἐξήσκει ὁ Μωάμεθ.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἀμποῦ-Μπέκρ ὡς Καλίφου, εἶναι τὸ αἴτιον ἐξ ὧ προήλθε τὸ μέγα σχίσμα, ὅπερ χωρίζει εἰς δύο τοὺς δπαδοὺς τοῦ Κορανίου. Οἱ μὲν, καλούμενοι Σχίται, δὲν παραδέχονται ὡς διὰδοχον τοῦ Προφήτου τὸν Ἀμποῦ Μπέκρ, ὃν θεωροῦσιν ὡς σφετερισθέντα τὴν Καλιφικὴν ἀρχὴν, ἥτις ἀνήκεν εἰς τὸν Ἀλῆν, οἱ δὲ, καλούμενοι Σουνίται, ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς νόμιμον διάδοχον τοῦ Μωάμεθ. Οἱ Πέρσαι εἰσὶ Σχίται, οἱ δὲ Τοῦρκοι Σουνίται.

Ὁ προφήτης ζῶν ἔπραξε πολλὰ, ἀλλ' ὑπελείποντο πλείονα. Ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ ἐνόησεν ὁποῖαν ὁδὸν ἄρειλε ν' ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὴν διέτρεξε μεθ' ἱκανότητος οὐχὶ κοινῆς. Ὅτε τὸ 632 ἀπέθανεν ὁ Μωάμεθ, ἡ Ἀραβία ἦτο σχεδὸν ἅπασα ὑποτεταγμένη, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν του, πλῆθος ἄλλων προφητῶν ἀνεράνη καὶ στάσεις πολλαὶ ἐξεράγησαν. Ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀτρομήτου Καλεδ, τοῦ ἐπικληθέντος ἢ ἀσπάθη τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀηττήτου Ὁμάρ, ἠδυνήθη νὰ ἐπανα-

φέρῃ τὴν τάξιν ἐν Ἀραβίᾳ, μεθ' ὃ, φοβηθεὶς τὰς γενομένας μεγάλας ζημίας καὶ ἰδὼν δτε οἱ πλείστοι τῶν συντρόφων τοῦ Μωάμεθ ἔπεσον μαχόμενοι, ἀπεράσισε νὰ συναρμόσῃ εἰς ἐν βιβλίον πάσας τὰς σωζομένας τότε παραδόσεις περὶ τῶν λόγων καὶ ἔργων τοῦ Μωάμεθ, καὶ συνέλεξεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ δισπαρμένα φύλλα τοῦ Κορανίου.

Ὁ ζωρὸς προσηλυτισμὸς τῶν Μουσουλμάνων καὶ ἡ καταβιβρώσκουσα αὐτοῦ φιλοδοξία δὲν ἤρκοῦντο εἰς τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ἀραβίας. Ἐπόθουν τὴν κατάκτησιν τοῦ κόσμου ὅλου. Μόλις δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωάμεθ αἱ φοβεραὶ αὐτοῦ λεγεῶνες κατέκλυσαν τὴν Συρίαν. Στρατὸς ἀραβικὸς ὑπὸ τὸν Καλεδ ὁδεύει πρὸς τὸν Εὐφράτην, ἐνῶ ἑτέρα στρατιὰ ὠθεῖ, διώκει καὶ σκορπίζει τὸν περσισμένον στρατὸν τοῦ Ἡρακλείου. Εὐνοικωτέρως περιστάσεις δὲν ἠδύναντο οἱ Ἀραβες νὰ ἐλπίσωσι. Τὸ βυζαντινὸν κράτος, ἄνευ ζωῆς καὶ ἐνεργείας, ἦτο καταδεδικασμένον εἰς ἐπονείδιστον ἔδυναμίαν, ἡ δὲ Περσία, καταβεβλημένη ἀπὸ ἄλλεπαλλήλους αἰματηρὰς ἤτας, ἦτο ἐτοίμη νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὸν πρῶτον νικητὴν ὅστις ἠρέσκετο νὰ καθυποτάξῃ αὐτήν. Ὁ ὑπὸ τοῦ Καλεδ ἀγόμενος στρατὸς, γενόμενος κύριος τοῦ Ἰράκ καὶ ἄλλων Περσικῶν ἐπαρχιῶν, συνηνώθη μετὰ τοῦ προσβαλόντος τὰς κτήσεις τοῦ Ἡρακλείου στρατοῦ. Αἱ δύο στρατιαὶ, ὑπερέχουσαι τοῦ βυζαντινοῦ στρατοῦ κατὰ τε τὴν πειθαρχίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν, συνῆψαν πρὸς αὐτὸν μάχην καὶ τὸν κατενίκησαν. Τότε αἱ μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τῆς Μεσογείου χώρι διέφυγον τῶν χειρῶν τῶν βυζαντινῶν καὶ περιῆλθον εἰς τὰς χεῖρας τῶν Μωαμεθανῶν. Μόνη ἡ Δαμασκός, ὑπερασπιζομένη ὑπὸ ἰσχυρᾶς φρουρᾶς, ἔμενε πιστὴ εἰς τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου. Πολιορκηθεῖσα δὲ, παρεδόθη τὴν 3 Αὐγούστου 635 εἰς τὸν Ἀμποῦ-Μπέκρ, ὅστις τὴν αὐτὴν ἡμέ-

ραν ἀπέθανε, διαμείνας ἐπὶ δύο ἔτη Καλίφης.

Ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ ἦτον οὐχὶ τυχαῖος ἀνὴρ. Ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπερβολικῶν ἐπαίνων οὐδ' τῶ ἀπονέμουσιν οἱ μουσουλμάνοι, κρίνοντες αὐτὸν ἐκ τῶν πράξεών του, τὸν θεωροῦσιν ἐν τε τῇ πολιτικῇ καὶ τῇ πολεμικῇ τέχνῃ ἴσον τῷ Μωάμεθ. Τὸ ὑπὸ τούτου θεμελιωθὲν κράτος, ἤθελεν ἐξαφανισθῆ, ἐὰν αἱ σοβαραὶ χεῖρες τοῦ Ἀμποῦ-Μπέκρ, δὲν ἔσπευον τὰ κλονούμενα αὐτοῦ θεμέλια, καὶ δὲν ἐβάσιζον αὐτὸ ἐπὶ ἀδικασπαστοῦ ἐνόητος.

Ὅτε ἐξέλιπεν ἐκ τῆς σκηνῆς ὁ Μωάμεθ, ὁ θρίαμβος τοῦ ἰσλαμισμού ἦτο προβληματώδης καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀρξάμενον ἔργον, ἠδύνετο νὰ καταστραφῆ, ἐλλείψει ἀνδρὸς ἱκανοῦ ν' ἀποπερατώσῃ αὐτό. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ. Γίνεται Καλίφης καὶ μετὰ δύο ἔτη, ὁ μωαμεθανισμὸς δὲν εἶναι θρησκεία ἀδύνατος, κλονουμένη, ἀβεβαία, ἥς ἢ ὑπαρξὶς ἐξήρητο ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς ἀνθρώπου, ἀλλὰ καθίσταται θρησκεία πανίσχυρος, ἐνώπιον τῆς ὁποίας κράτη, θρησκείαι, συστήματα καὶ ἄθη καταπίπτουσι μετὰ ἡχηροῦ πατάγου. Προχωρεῖ ἀνατρέπουσα τὰ πάντα ὡς τὰ φοβερὰ ἐκεῖνα μετέωρα, ἅτινα διατρέχουσι τοὺς οὐρανοὺς ἐνσπείροντα τὸν τρόμον. Ἡ ἀκράτητος αὐτῆς πρὸς ἐξολοθρεύει στρατοὺς, μεταβάλλει εἰς κόνιν τὰ τείχη καὶ ποιεῖ ἐκποδῶν πᾶν κώλυμα. Ὅτε ἀπέθανεν ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ ἐν μέσῳ τῶν νικῶν, εἶχε ποιήσει ρίζας τόσο βαθεῖαι, ὥστε ἡ βασιλεία αὐτῆς ἐξασφαλίσθη.

Ἐν τῇ μωαμεθανικῇ ἱεραρχίᾳ ὁ Ἀμποῦ-Μπέκρ κατέχει τὴν δευτέραν μετὰ τὸν προφήτην θέσιν καὶ εἶναι ὁ μᾶλλον μετ' αὐτὸν τιμώμενος. Ἐβαινεῖται διὰ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἡθῶν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἀκολασίαν ἀπέχθειαν. Μετὰ τὸν θάνατόν του δὲν εὗρον ἐν τῷ ταμίῳ αὐτοῦ εἰμὴ ἐν τάλληρον. Ἐν ἐνδυμα εἶχεν, ἓνα δοῦλον καὶ μίαν κάμηλον, καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ

στρατοῦ κυριευομένων λαφύρων, ἐλάμβανε μόνον τὰ πρὸς συντήρησίν του ἀναγκαζοῦντα, τὰ δὲ πλεονάζοντα διένειμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἀποθνήσκων, ὑπέδειξεν ὡς διάδοχόν του τὸν Ὁμάρ.

Ἐν Μανσοῦρα.

Σ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁλλανδία. — Ἐρέτος ἡ Ὁλλανδικὴ γοιμότης θὰ ἐπαυξήθῃ. Αἱ Ὁλλανδικαὶ Ἰνδία συνίστανται ἐκ 523 νήσων μικρῶν τε καὶ μεγάλων, ἁπασῶν κατοκημένων. Ἡ νῆσος μόνη τοῦ Βορνέου κατὰ τὴν ἔκτασιν ὑπερβαίνει πάσας τὰς λοιπὰς, καθόσον εἶναι μεγαλειτέρα τῆς Γαλλίας. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὁμοῦ δὲν ὑπερβαίνει τὸν πληθυσμὸν τοῦ κυριάρχου Κράτους, ἥτοι τὰ 4 ἑκατομμύρια. Ἀλλ' ἡ νῆσος Ἰάβα, διὰ τε τὴν εὐφορίαν τῶν γαιῶν τῆς καὶ τὴν πυκνότητα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, εἶναι ἡ ἀρίστη τῶν Ὁλλανδικῶν κτήσεις. Ἡ νῆσος αὕτη, ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν Βαταβίαν, λογίζει σήμερον 5 πόλεις, τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης ὑπερβαίνοντος τὰς 100,000 κατοίκων. Διαιρεῖται δὲ ἡ νῆσος εἰς 18 ἐπαρχίας. Τῷ 1870 οἱ κάτοικοι ὀλοκλήρου τῆς νήσου ἀνήρχοντο εἰς 19 1)2 ἑκατομμύρια. Οὐδαμοῦ τοῦ κόσμου ὁ πληθυσμὸς νῦξήθη ταχύτερον ἢ ὅσον ἐν Ἰάβα. Τῷ 1816 ἡ νῆσος ἐλόγιζε 4 μόνον ἑκατομμύρια κατοίκων. Ἐφέτος θὰ εὐρεθῶσιν ἐν τῇ ἀπαριθμήσει 22 ἑκατομμύρια! Ἐντὸς 68 ἐτῶν λοιπὸν ἐπενταπλασιάσθησαν οἱ κάτοικοι. Ἡ Ὁλλανδία, ἡ Ἰάβα καὶ τὸ Βέλγιον εἰσὶ τὰ τρία μᾶλλον κατοκημένα μέρη τῆς γῆς, (σχετικῶς πρὸς τὴν ἐαυτῶν ἔκτασιν. Πρὸς δε εἰσὶ τὰ εὐφορώτερα καὶ πλουσιώτερα τοῖς ὑψηλοῦ μέρη.

Ἡ Γαλλικὴ σημαία. — Τὰ χρώματα τῆς Γαλλικῆς σημαίας ὑπῆρξαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τὰ ἑξῆς.

Ἐπὶ Κλοδοβαίου κυανοῦν. Ἐπὶ Καρόλου τοῦ μεγάλου ἦτον ἡ σημαία κυανὴ καὶ ἔφερον ἐξ ἄνθη πορφυρά. Ἐπὶ Λουδοβίκου Θ'. κυανὴ ζωηρά με χρυσοῦ κρίνα. Ἐπὶ Καρόλου τοῦ Β'. πορφυρά χρυσοκέντητος. Ἐπὶ Καρόλου τοῦ Η'. κυανὴ με χρυσοῦ κρίνα ἐσπαρμένα καὶ σταυρὸν λευκόν. Ἐπὶ Φραγκίσκου τοῦ Α'. κατὰ τὸ ἥμισυ κυανὴ καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν ἥμισυ λευκή. Ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ Δ'. λευκή. Ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΒ'. κυανὴ με σταυρὸν λευκὸν φέροντα κρίνα. Ἀπὸ τοῦ 1792 μέχρι τοῦ 1814 τρίχρους. Κατὰ τὴν παλινόρθωσιν λευκή. Ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι σήμερον τρίχρους.

Νέα ἀλεξικέραυνα. — Ἐν τῷ Γαλλικῷ φύλλῳ «Νέα ἡμερησίδη τῆς Γεωργίας», ἀπαντῶμεν νέαν μέθοδον κατασκευῆς ἀλεξικεραυνῶν. Ἀπεδείχθη, λέγει ἡ ρηθεῖσα ἡμερίς, ὅτι φυάλη πλήρης ἡλεκτρισμοῦ κενεῖται ταχέως ἄνευ σπινθηροβολήσεως καὶ ἄνευ ἐκρήξεως διὰ μέσου ἀχύρου, ἔστω καὶ μὴ μακροτέρου τῶν τριῶν ἑκατοστομέτρων. Κατὰ τὴν δοκιμὴν λοιπὸν ταύτην, εἶναι εὐκόλον νὰ κατασκευάσωμεν ἀλεξικέραυνα καὶ εἰς τῶν πτωχοτέρων τὰς οἰκίας. Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ δέσωμεν διὰ σύρματος ὀρειχαλκίνου σχοινίον ἐξ ἀχύρων εἰς μακρὸν πάσσαλον ἐκ ξύλου λευκοῦ, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ οὗοῦ νὰ θέσωμεν αἰχμὴν χαλκίνην. Ἡ προετοιμασία αὕτη ἐγένετο ἐν Τάρμπες, ποποθετηθέντων τοιούτων πασσάλων, ἑκάστου εἰς ἀπόστασιν 60 στρεμμάτων ἀπὸ τοῦ ἐτέρου, καθ' ἅπασαν τὴν πεδιάδα, ἧτις ἐπροστασέθη οὕτως ἀπὸ τε κεραυνῶν καὶ χαλαζῆς.

Ἐλεημοσύνη. — Ὁ Βαρῶνος Ροσίλδ ἔπεμψε ποτε 500 φράγκα διὰ τοὺς πτωχοὺς δὲν ἐνθυμούμεθα τίνος κοινότητος. Ὁ Μηνύτωρ ἐπήνεσε τὴν πράξιν ταύτην τοῦ τραπεζίτου.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Φιγαῶ μετέφερεν εἰς τὰς στήλας του τὸ ὑπὲρ τοῦ Ροσίλδ διάφορον τοῦ Μηνύτορος, προσθεὶς τὴν ἐξῆς σημείωσιν.

«Τῷ ὄντι, ὁ τύπος πολλάκις μεροληπτεῖ εἰς τρόπον προξενούντα λύπην. Διὰ τὴν νὰ ἀναγγέλωμεν τὰς ἀγαθὰς πράξεις τοῦ δεινός, τὰς δὲ τοῦ δεινός νὰ σιωπῶμεν; Εἰς τῶν συνεργατῶν μας ἐφάνη γθὲς πολὺ τοῦ Ροσίλδ γενναιότερος. Προσέφερεν ὑπὲρ τινος πτωχοῦ 10 λεπτά, ἄπερ ἀναλόγως τῆς περιουσίας του εἰσὶ πλείονα τῶν 500 φράγκων τοῦ κ. Ροσίλδ.»

Παχυλὴ ἄγροια. — Ἀπίστευτος εἶναι ἡ ἀμάθεια ἧτις βασιλεύει πολλαχοῦ τῆς Οὐγγαρίας. Ἐν Δόμβφ πρὸ πολλοῦ δὲν εἶχε βρέξει. Οἱ δεισιδαίμονες κάτοικοι τοῦ ρηθέντος χωρίου ἐμέμφθησαν διὰ τοῦτο ἐπὶ μαγεία 4 ἐκ τῶν γυναικῶν τοῦ χωρίου, αἱ περ ἐζήτουν νὰ ρίψωσιν εἰς τὸν ποταμὸν. Αἱ ἀτυχεῖς ἐκείναι κλαίονται ἐρρήθησαν εἰς τὸ ὕδωρ, καθ' ὅ! τῶν θαύματος! βροχὴ ραγδαία ἐπεσκέφθη τὸ χωρίον μετ' ὀλίγον. Ἐκ τῶν τεσσάρων ὅμως δυστυχῶν, ἡ μίᾳ ἐτρέλλαθη, ἡ ἄλλη ἠθθένησε, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἐσώθησαν. Ἐν ἄλλῳ χωρίῳ τῆς Οὐγγαρίας ἐβαπτίσθησαν οἱ κώδωνες τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸν ποταμὸν, ὅπως οὕτω προκληθῆ ἕστός!

Τυπογραφικὸν λάθος. — Γαλλικὴ τις ἡμερίς κατεχώρισε διάφορον τι περὶ κατασκευῆς βουτύρου κατὰ λάθος τοῦ σελιδοποιοῦ ἐν τῷ μέσῳ λογοδοσίας τινός τοῦ Διευθυντοῦ εταιρίας. Τοῦτο ἐνεθύμησεν ἡμῖν ἕτερον τυπογραφικὸν λάθος, ὅπερ ἐποίησεν ἄλλο Γαλλικὸν φύλλον. Ὁ Θεὸς εἶχεν ἀποτείνει προσλαλιὰν τῷ Λουδοβίκῳ Φιλίππῳ, ἐν ᾗ, κατὰ τὴν ἡμερησίδα ἔλεγε:

— Μεγαλειότατε! δὲν ἔχω ἡ μίαν μόνον λύπην, ἐκείνην τοῦ νὰ μὴ δύναμαι νὰ στραγγαλίσω ὑμᾶς τε καὶ τὴν οἰκογένειάν σας.

Εἶχον συγχυσθῆ αἱ γραμμαῖ, τεθεισῶν δύο τοιούτων ἐκ τινος διαφόρου, ἐν ᾗ ἐγένετο λόγος περὶ τινος κακουργοῦ, εἰς τὴν προσλαλιὰν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ Ἀμερικανικὴ τις ἡμερίς, συγχύσασα

τὰς γραμμαῖς διαφόρου περὶ ἐγκληματικῆς τινος πράξεως μετὰ τινος διαφόρου ἀπορῶντος εἰς χημικὸν πείραμα, ἔγραψεν:

α Ἡ ἀτυχεῖς κυρία Χ... εὗρεθ ἐν τῇ κλίνῃ τῆς αἰμοτόφυρος... Ὁ διάσημος χημικὸς θέσασα αὐτὴν ἐντὸς χύτρας, ἠθθάνθη μετὰ τὴν βράσιν ὀσμὴν ἀρωματώδη καὶ ὑπόξυνον»...

Ὁ υἱὸς τοῦ ἀρχιμουσικοῦ. — Ἀρχιμουσικός τις εἶχεν υἱὸν μόλις μονοετῆ. Καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ τέκνον του τοῦτο ἐπασχεν ἐξ ὀδοντοφυίας, ἐξέβαλλε φοβερὰς κραυγὰς ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ πατὴρ ἐζήτηε μελωδίαν τινά. Ὁ πατὴρ ὀργίζεται. Ἡ μήτηρ δικαιολογεῖ τὸ τέκνον τῆς, λέγουσα:

— Τὸ καῦμένο, ἔχει δίκαιον νὰ κραυγάζῃ, ἀφοῦ πάσχει.

— Ἀς ἐκραύγαζε τοῦλάχιστον μελωδικῶς, εἶπεν ὁ πατὴρ.

Ἡ ἀμφιβολία τοῦ Δημόφρου. — Ἡ «Ἐφημερίς τῆς Μεσημβρίας» δημοσιεύει τὴν ἐξῆς προτότυπον εἰδήσιν.

Ἀγγέλλεται ὁ γάμος τῆς Μαρίας Χριστίνας, ἣν εἶχομεν ἰδεῖ πρὸ τινος ἐν Μασσαλία. Ἐκκεντρικὸς τις Ἀγγλος ἠράσθη αὐτῆς μανιωδῶς. Ἡ ρηθεῖσα γυνὴ ἔχει, ὡς γνωστὸν, δύο κεφαλάς. Ὁ γάμος τελεῖται κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνός. Λέγεται ὅτι ὁ μελλοντομνος κέκτηται μεγίστην περιουσίαν. Ὁ δήμαρχος ἐν τούτοις τῆς πόλεως, ἐνθα πρόκειται νὰ τελεσθῆ ὁ γάμος, ἐζήτησε τὴν γνώμην τοῦ ἐφετερίου τῆς Αἰξ ἐὰν πρέπη νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀδειαν τοιούτου γάμου, χωρὶς νὰ διατρέχῃ τὸν κίνδυνον νὰ τιμωρηθῆ ὡς ἐπιτρέψας διγαμίαν!

Ἰσομορὴ συζύγου. — Ἐν τῇ Βελγίῳ καταγγεληθεῖσα ἐσχάτως ἐπὶ δηλητηριάσει, καὶ βλέπουσα ἑαυτὴν κινδυνεύουσαν νὰ καταδικασθῆ, παρεκάλεσε νὰ ἀκροασθῶσι τὸν συζυγὸν τῆς ὡς μαρτυρήσοντα ὑπὲρ αὐτῆς. Παραχωρηθεῖσας δὲ τῆς παρακλήσεως ταύτης, ἐλθὼν οὗτος διεκήρυξε μετὰ θαυμαστῆς

ἀπλότητος ὅτι ἡ καλλιτέρα ἀπόδειξις τῆς ἀθωότητος τῆς γυναικὸς του ἦτον ὅτι αὐτὸς ἦτον ἀκόμη μεταξὺ τῶν ζώντων. «Εἶμαι πεπεισμένος, ἀνέκραξεν, ὅτι ἐὰν ἡ σύζυγός μου εἶχε τὴν ἐλάχιστην διάθεσιν νὰ δηλητηριάσῃ ὁποιοῦνδήποτε ἄνθρωπον, ἠθθελεν ἀρχίσει ἀπὸ ἐμὲ τὸν ἑδῖον, τὸν ὁποῖον ἀποστρεφεται ἐγκαρδίως ἀπὸ δέκα ἡδῆ ἐτῶν.

Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐκίνησεν εἰς γέλωτα τοῦ δικαστῆ καὶ ἀπέλυσεν τὴν γυναῖκα.

Εἰς ἀμπονάτος παράδοχος. — Δυστυχῆ, ἔλεγε ὁ πρόεδρος δικαστηρίου τινός εἰς τινα μέθυσον, εἶναι αὕτη ἡ εἰκοστὴ φορὰ καθ' ἣν καταδικάζεσαι ἐπὶ μέθῃ.

— Κύριε πρόεδρε, ἀπήνησεν ὁ κατηγορούμενος, ἂν ἠμπορούσα ν' ἀμποναριστῶ, ἠθθελε μοῦ στοιχίσει λιγώτερο.

Ὁ Ἐρρίστος Ῥόσης. — Καταχωρίζοντες τοὺς ὑπὲρ τοῦ διασήμου ἠθοποιοῦ κ. Ἐρ. Ῥόση στίχους τοῦ φίλου κ. Λαζαρίδου, δὲν δύναμεθα ν' ἀντιστῶμεν εἰς τὸν πειρασμὸν τοῦ νὰ προτάξωμεν καὶ ἡμεῖς δύο ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου λέξεις.

Ὁ κ. Ῥόσης δὲν ἔχει βεβαίως ἀνάγκην τῶν ἡμετέρων ἐπαίνων. Ἡ οἰκουμένη ἐχειροκρότησεν αὐτὸν τασάκις, τσάσις ἀθρόνους ἔδρεψε δάφνας ὁ βασιλεὺς τῆς σκηνῆς, ὥστε ἐν χειροκρότημα ἡμέτερον προστιθέμενον, θὰ ἔχανε τὸν ἦχόν του ἐν μέσῳ τοῦ μεγάλου οἰκουμηνικοῦ πατάγου, ἐν φύλλον δάφνης ἡμέτερον, θὰ ἐγένετο ἀφανὲς ἐν μέσῳ τῆς σωρείας τῶν δαφνῶν αἰτινες καλύπτουσιν αὐτόν.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν νὰ ἐπαινέσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ νὰ πληρώσωμεν τὸν πρὸς αὐτόν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ μας.

Μετὰ τοῦτο εὐχόμεθα αὐτῷ κατευόδιον. Καὶ ἐν ἄλλο ὅμῳ εὐχόμεθα, νὰ ἀξιωθῶμεν καὶ αὐθὺς νὰ ἴδωμεν ἐν μέσῳ ἡμῶν τὸν κ. Ῥόσην ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ, ὅπως ἀνετώτερον καὶ πλείοτερον τὸν θαυμάσωμεν.

ΤΩ. ΕΞΟΧΩ. ΗΘΟΠΙΩ.

Κ.ΕΡΝΕΞΤΩ. ΡΟΣΣΗ.

Ρόσση! Ἡ φύσις σ' ἔπλασε μέγαν καλλιτέχνην
κ' εἰς χεῖράς σου παρέδωκε τὸ σκηπτρον τῆς σκηνῆς.

Ὁ κόσμος ὅλος ἐθαμβῶς τὴν τέχνην σου θαυμάζει
καὶ πρό ποδῶν σου καίουσι θυμίαμα τιμῆς.

Σὺ, τὰ μυστήρια κρατεῖς τῆς φύσεως εἰς χεῖρας,
κ' ὡς Ραφαὴλ, ὡς Ἀπελλῆς τὴν φύσιν ζωγραφίζεις.

Ἡ Μελομένη γαυριᾶ ὅπου ταν Σὲ προσθλέπη,
δτι τὴν τέχνην ἐντελῶς, κ' ἐκ βῆθους τὴν γνωρίζεις.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 18[30 Ἰανουαρίου 1881

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ.

Ἡθοποῖός τοῦ ἑλλ. δραμ. θιάσου «ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ»

ΤΗ. ΔΙΑΣΗΜΩ. ΗΘΟΠΙΩ.

ΥΑΚΙΝΘΗ. ΠΕΤΣΑΝΑ.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ὑπὲρ αὐτῆς εὐεργετικῆς
παραστάσεως.

1

Ποσάκις μ' ἐπανήγαγες εἰς ἔτη παρελθόντα,
καὶ μ' ἔκαμες τοῦ ἔρωτος τὸ σθένος νὰ γνωρίσω!
Ποσάκις μὲ μετέβαλες ἀπὸ νεκρὸν εἰς ζῶντα
καὶ μ' ἔκαμες καὶ ἄκοντα ὡς μείραξ νὰ σακρῶσω!

Ποσάκις μὲ παρέσυρες εἰς τῶν παθῶν θυελλας
καὶ ἔγεινα τῆς τέχνης σου αἰχμάλωτος σκιά,
καὶ ἔκλειον ἂν ἔκλειαι, κ' ἐγέλων ἂν ἐγέλας,
καὶ τῆς ψυχῆς μου ἔγεινες ἰθούουσα θεά!

2

Ἄλλὰ εἰδῶ...εἰς ἐποχὴν ἀρίθης ἀμουσίας,
εἰς ἐποχὴν ἐκπτώσεως καὶ φιλοχρηματίας.
Ἐδῶ ὁ πόντος διοικεῖ, τὸ χρῆμα βασιλεύει.
Κι' ὁ κόρδαξ μόνον τοὺς θνητοὺς ἔλκυει καὶ μαγεύει.
Τὰς δάφνας, ἅς περ ἔδρεψες ὅπου τῆς γῆς μετέβης,
Μὴ ζῆτει νῦν...τὸ διατὶ καὶ μόνη τὸ μαντεύεις.
Ἀρκέσθητι δὲ σήμερον εἰς τὰς χειροκροτήσεις
Ὀλίγων φίλων τῶν Μουσῶν, καὶ μὴ τὰς λησμονήσεις.
Εἶν' εὐφημία τῆς ψυχῆς καὶ ὄχι κολακεία
Κ' ἐνώπιον τῆς τέχνης σου ἀγαὶ γουκυκλησίαι.

3

Συγγνώμην ἂν οἱ στίχοί μου εἰσι κατώτεροί σου.

Ρόδα δὲν φύονται εὐθαλῆ

Ὅπου ἡ Μοῦσα δὲν λαλεῖ.

Ἐλλείψει ρόδων, δέχθητι ἔν ἄνθος τοῦ ναρκίσσου.

(1875)

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

Φύλλου

Λύσις τοῦ Γρίφου

Εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πατρὸς.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὅσον ἂν θέλῃς λέγε πῶς τίποτε δὲν εἶμαι

καὶ περιττὸν στόν κόσμον πῶς δῆθεν ἐγὼ κείμαι.

Μάθ' ὅμως πῶς ὁ κόσμος εἶναι υἱός μου, κ' ὅτι

τοῦ σύμπαντος ἀρχὴ τοῦ εἶμι ἐγὼ ἡ πρώτη.

Δὲν μ' εὔρες; τότ' ἰδέ με εἰς τὰ κατάστιχά σου.

Ἐγὼ, συχνὰ ἐκφράζω, ἐγὼ, τὰ χρήματά σου.

ΓΡΙΦΟΣ.

